

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

2019 m. rugsėjo 5 d. Nr. 4D-2019/1-1112
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama – NŽT) Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų neveikimo, kai Pareiškėjai nepateikiami atsakymai į jos skundus.

2. Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodyta:

2.1. „2017-10-10 Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos raštu Nr. 1SS-2504-(7.5) buvau informuota, kad Vilniaus rajono skyriaus vedėjui Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos pavedė išanalizuoti ir įvertinti mano bei kitų piliečių, pretendavusių atkurti nuosavybės teises į buvusių savininkų A, B, C ir D [*pastaba*: asmens duomenys neskelbtini] iki nacionalizacijos <...> bendrosios nuosavybės teise valdytą 39,33 žemę, dokumentus ir priimti sprendimą dėl mano, E bei kitiems asmenims parengtų pažymų dėl nuosavybės teisės patvirtinančių dokumentų teisingumo ir jų pagrindu priimtų sprendimų teisės aktų nustatyta tvarka įvertinimo.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Pažymiu, kad Vilniaus rajono skyrius vilkino sprendimo priėmimą man rūpimais klausimais. Šis pavedimas nebuvo įvykdytas.“

2.3. „2018-10-25 su skundu dėl pavedimo nevykdymo kreipiausi į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos, skundo reg. NR. 1ys-2107. Skunde nurodžiau konkrečius klausimus, dėl kurių negavau jokio atsakymo, jokios informacijos nei apie tai, kad vykdomas minėtas pavedimas, nei kaip yra išnagrinėtas mano 2018-10-25 skundas.“

2.4. „2019-04-16 su skundu pakartotinai kreipiausi į Skyrių, tačiau vienintelis atsakymas, kuris buvo gautas, tai pranešimas, kad mano skundo nagrinėjimas yra pratęsiamas 10 darbo dienų. Šio rašto data - 2019-05-16, tačiau iki 2019-08-28 nesulaukiau jokio atsakymo, kaip yra vykdomas pavedimas, kaip išnagrinėti mano skundai ir kokie sprendimai yra priimti.“

3. Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriaus prašo

„[...] kompetencijos ribose išspręsti mano klausimą, nes Nacionalinė žemės tarnyba vilkina priimti sprendimą, šios įstaigos veiksmai yra akivaizdžiai biurokратиški.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjo kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. atsakydama į Pareiškėjos 2017 m. gegužės 16 d. skundą dėl NŽT Vilniaus rajono skyriaus 2017 m. gegužės 12 d. rašto Nr. 48SD-5760-(14.48.108.) panaikinimo, NŽT **2017 m. spalio 10 d.** raštu Nr. 1SS-2504-(7.5.) nurodė Pareiškėjai, kad NŽT Vilniaus rajono skyriaus vedėjui buvo pavesta išanalizuoti ir įvertinti Pareiškėjos ir kitų asmenų, pretendavusių atkurti nuosavybės teises į buvusių savininkų A, B, C ir D iki 1940 metų nacionalizacijos <...>, turėtą žemę, dokumentus ir priimti sprendimą dėl parengtų pažymų dėl nuosavybės teises patvirtinančių dokumentų teisingumo;

4.2. NŽT Vilniaus rajono skyrius **2018 m. lapkričio 16 d.** raštu Nr. 48SD-12329-(14.48.104.) Pareiškėjai nurodė, jog „[...] atsižvelgdamas į Jūsų 2018 m. spalio 25 d. skundą Nr. 1GS-2107, ir į Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo ir administravimo departamento pavedimą informuoja, kad pagal Skyriuje turimus archyvinus dokumentus **Skyrius pakartotinai išsamiai išnagrinės ir Jus artimiausiu metu informuos**, dėl Jūsų minimiems piliečiams parengtose pažymose dėl nuosavybės teises patvirtinančių dokumentų nustatyto žemės ploto teisingumo, į kurį jie turi teisę atkurti nuosavybės teises į buvusių žemės savininkų A, B, C ir D iki 1940 metų nacionalizacijos <...>, turėtą žemę, ir įvertins Vilniaus apskrities 1998 m. rugpjūčio 10 d. išvados Nr. 1777 „Dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn“ parengimo teisingumą. [...]“;

4.3. NŽT Vilniaus rajono skyrius **2019 m. gegužės 16 d.** raštu Nr. 48SD-6183-(14.48.104.) Pareiškėją informavo apie institucijoje gautą jos 2019 m. balandžio 16 d. skundą (reg. Nr. 48GS-23) ir pratęstą šio skundo nagrinėjimo terminą 10 darbo dienų.

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka 2019 m. rugsėjo 3 d. kreipusis į NŽT Vilniaus rajono skyrių ir paprašius informuoti apie NŽT 2017 m. spalio 10 d. rašte Nr. 1SS-2504-(7.5.) Vilniaus rajono skyriaus vedėjui teikto pavedimo įvykdymą, o taip pat atsakymų į Pareiškėjos 2018 m. spalio 25 d. skundą Nr. 1GS-2107 bei 2019 m. balandžio 16 d. skundą (reg. Nr. 48GS-23) pateikimą / nepateikimą, buvo suteikta informacija, jog paskutinis NŽT Vilniaus rajono skyriaus raštas Pareiškėjai buvo išsiųstas 2019 m. gegužės 16 d. (pažymos 4.3 punktą), o galutinis atsakymas Pareiškėjai dar nėra parengtas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]“

6.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos [...]“

15. Skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.

[...]

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas [...]

1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.

[...]

19 straipsnis. Administracinė procedūra ir jos dalyviai

1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

[...]

31 straipsnis. Administracinės procedūros terminai

Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti administracinės procedūros terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

[...]

34 straipsnis. Administracinės procedūros sprendimo priėmimas, įteikimas (išsiuntimas) ir saugojimas

1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka. Asmeniui, kuris kreipėsi dėl administracinės procedūros pradėjimo, per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos, laikantis asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, raštu pateikiama informacija apie priimtą administracinės procedūros sprendimą. [...]"

7. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„25. [...] Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų. [...]"

Tyrimo išvados

8. Įvertinus skundo tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6-7 punktuose, susijusius su NŽT Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų neveikimu, kai nėra pateikiami atsakymai į Pareiškėjos 2018 m. spalio 25 d. ir 2019 m. balandžio 16 d. skundus, darytinos šios išvados:

8.1. atsakydama į Pareiškėjos 2017 m. gegužės 16 d. skundą dėl NŽT Vilniaus rajono skyriaus 2017 m. gegužės 12 d. rašto Nr. 48SD-5760-(14.48.108.) panaikinimo, NŽT dar 2017 m. spalio 10 d. pavedė NŽT Vilniaus rajono skyriui atlikti pakartotinį nuosavybės teisių dokumentų dėl nuosavybės teisių į buvusių savininkų A, B, C ir D žemę įvertinimą (pažymos 4.1 punktas). Nepaisant pakartotinio Pareiškėjos 2018 m. spalio 25 d. skundo bei pakartotinio NŽT Žemės tvarkymo ir administravimo departamento pavedimo (pažymos 4.2 punktas), NŽT 2017 m. gegužės mėn. duotas pavedimas NŽT Vilniaus rajono skyriui nėra įvykdytas (pažymos 5 punktas);

8.2. tyrimo metu taip pat pasitvirtino Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodytos aplinkybės, jog jos 2019 m. balandžio 16 d. skundas (pažymos 4.3 punktas) yra gautas NŽT Vilniaus rajono skyriuje, tačiau atsakymas į jį iki šiol nėra parengtas (pažymos 5 punktas);

8.3. remiantis *Viešojo administravimo įstatymo* 31 straipsnio ir *Taisyklių* 25 punkto nuostatomis (pažymos 6.2 ir 7 punktai), pareiškėjų skundų pagrindu pradėta administracinė procedūra dėl objektyvių priežasčių ir tam tikrais pagrindais gali būti pratęsta, tačiau ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Šiuo nagrinėjamu atveju nustatyta, kad NŽT Vilniaus rajono skyrius tik 2019 m. gegužės 16 d. rašte Nr. 48SD-6183-(14.48.104.) nurodė Pareiškėjai apie pratęstą terminą jos skundui išnagrinėti (pažymos 4.3 punktas), tačiau ir praėjus šiam terminui dėl Pareiškėjos pateikto skundo NŽT Vilniaus rajono skyrius nėra priėmęs administracinio sprendimo (pažymos 5 punktas), kaip tai įpareigoja *Viešojo administravimo įstatymo* 34 straipsnio nuostatos (pažymos 6.2 punktas);

8.4. dėl Pareiškėjos 2018 m. spalio 25 d. skunde nurodytų aplinkybių pakartotinio įvertinimo NŽT buvo teikusi NŽT Vilniaus rajono skyriui, kaip institucijos struktūriniam padaliniui, atskirą pavidimą (pažymos 4.2 punktas), tačiau akivaizdu, jog šio duoto pavidimo vykdymo kontrolė nėra užtikrinama, nes iki šios Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo dienos jis vis dar nėra įgyvendintas.

9. Remiantis aukščiau išdėstyta, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog NŽT Vilniaus rajono skyriaus tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjos 2018 m. spalio 25 d. ir 2019 m. balandžio 16 d. pateikti skundai iki šiol nėra išnagrinėti, laikytini biurokratizmu, kaip jį apibrėžia *Seimo kontrolierių įstatymo* nuostatos (pažymos 6.1 punktas). Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, toks skundžiamos institucijos tarnautojų neveikimas negali būti pateisinamas jokiais pagrindais ir laikytinas netoleruotinu. Tuo pagrindu konstatuotina, kad NŽT Vilniaus rajono skyriaus tarnautojų neveikimu buvo pažeistos Pareiškėjos teisės į tinkamą viešąjį administravimą, o Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 15 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui Laimonui Čiakui** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyriaus vedėją imtis veiksmų užtikrinant, kad NŽT Vilniaus rajono skyrius nedelsiant įvykdytų NŽT Vilniaus rajono skyriaus vedėjui duotą pavidimą išanalizuoti ir įvertinti Pareiškėjos ir kitų asmenų, pretendavusių atkurti nuosavybės teises į buvusių savininkų A, B, C ir D iki 1940 metų nacionalizacijos <...>, turėtą žemę, dokumentus ir priimti sprendimą dėl parengtų pažymų dėl nuosavybės teises patvirtinančių dokumentų teisingumo ir apie tai informuotų Pareiškėją;

11.2. spręsti tarnybinio nusižengimo tyrimo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyriaus tarnautojų (darbuotojų), atsakingų už Pareiškėjos skundų NŽT Vilniaus rajono skyriui išnagrinėjimą, inicijavimo klausimą;

11.3. užtikrinti, kad ateityje Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas